

S I N T E Z A
obiectivelor și propunerilor (recomandărilor)
la proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea proiectului de lege
pentru modificarea unor acte normative
(executarea Hotărârii Curții Constituționale nr. 5/2020)

Comisia Electorală Centrală	
<p>1.</p> <p>Comisia Electorală Centrală</p>	<p>În ceea ce privește modificarea art. 2 alin. (3) și art. 31 alin. (5) din Codul electoral (art. I din proiect), apreciem propunerea privind posibilitatea desemnării președinților secțiilor de votare din Registrul funcționarilor electorali ca fiind una riscantă, or activitatea birourilor în străinătate este intersectată direct cu activitatea diplomatică, inclusiv la nivel de transmitere a buletinelor de vot și altor materiale electorale prin intermediul poștei diplomatice. Astfel, prevederile imperative actuale ale art. 31 alin. (5) din Codul electoral stabilesc expres că președinții birourilor electorale ale secțiilor de votare din străinătate sunt desemnați de șeful misiunii diplomatice ori al oficiului consular din cadrul acestora sau al personalului altor instituții ale serviciului diplomatic. În cazul în care norma vizată se va completa cu textul „sau la propunerea Comisiei Electorale Centrale, din RFE”, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, nefiind expres obligat, nu va prevedea persoane care să exercite funcția de președinte al biroului, mizând că birourile vor fi completate pentru aceste funcții de CEC din RFE, ceea ce poate obstrucționa procesul electoral în străinătate, or persoanele înscrise în RFE nu pot fi obligate să exercite atribuțiile electorale, acceptul fiind la discreția acestora, fapt ce presupune imposibilitatea de a asigura din timp un număr suficient de persoane în calitate de președinți, iar lipsa cunoștințelor în domeniul diplomatic poate afecta acest proces inclusiv din punctul de vedere al securității. Prin urmare, Comisia consideră oportun de a păstra atribuția MAEIE pe acest aspect, ceea ce va garanta asigurarea</p>
	<p style="text-align: center;">Se acceptă parțial</p> <p>1. Elaborarea proiectului a fost impusă de necesitatea perfecționării prevederilor legale care vizează particularitățile constituirii și funcționării secțiilor de votare din străinătate și a birourilor electorale ale secțiilor de votare din străinătate.</p> <p>Numărul redus de personal în raport cu numărul mai mare de birouri electorale deschise peste hotarele țării implică modificarea cadrului normativ prin găsirea unor soluții optime de depășire a deficienței de personal în perioada electorală. Modificarea art. 31 alin. (5) din Codul electoral prin inserarea unei prevederi conform căreia președinții ai secțiilor de votare din străinătate vor putea fi numiți și de Comisia Electorală Centrală din Registrul funcționarilor Electorali reprezintă o ultimă măsură pentru asigurarea funcționalității secțiilor de votare.</p> <p>Mai ales că acest lucru la moment nu reprezintă o noutate, or funcționalitatea secțiilor de votare de peste hotare este asigurată și de Comisia Electorală Centrală din Registrul funcționarilor electorali, cu persoane de o bună reputație, fără apartenență politică, cu avizul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, în cazul insuficienței</p>

	<p>personalului de la secțiile de votare din străinătate.</p> <p>Menționăm că, propunerea inserată nu presupune lipsa consimțământului persoanei desemnate de Comisia Electorală Centrală pentru a participa în calitate de președinte al secției de votare de peste hotare, or este evident că acordul persoanei nominalizate trebuie să existe.</p> <p>Subliniem că, rolul Comisiei Electorale Centrale la organizarea alegerilor atât în țară cât și peste hotare este unul cheie în asigurarea exercitării depline a dreptului constituțional la vot. La rândul său, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, avizează lista secțiilor de votare și facilitează desfășurarea procesului electoral prin dialogul cu statele unde sunt deschise secții de votare și implicarea corpului diplomatic în activitatea birourilor electorale.</p> <p>În partea ce ține de cunoștințele necesare de care trebuie să dispună persoana desemnată, menționăm că proiectul a fost completat cu prevederea conform căreia desemnarea persoanei din Registrul funcționarilor Electorali se va face <i>cu avizul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, în scopul selectării celor mai buni candidați.</i></p>	<p>conformității procedurilor electorale de către funcționarii de stat competenți în domeniu.</p>
<p>2.</p>	<p>În ceea ce privește modificarea art. 8 alin. (1) din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice (art. II din proiect) prin stabilirea unui număr minim de 1000 de persoane în vederea înregistrării unui partid politic, reiterăm mai jos poziția formulată în scrisoarea nr. CEC-812208 din 20 mai 2020 adresată Ministerului Justiției la acest subiect. Prin hotărârea nr. 3145 din 29 noiembrie 2019 „Cu privire la aprobarea Opiniei asupra sesizării nr. 104/2019 privind controlul constituționalității art. 8 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice”, Comisia și-a formulat punctul de</p>	<p>Precizare</p> <p>Având în vedere că impunerea unui șir de cerințe cantitative pentru înregistrarea unui partid politic ar fi rațional dictată de riscul creării unui număr foarte mare de partide politice, al devalorizării ideii de partid politic, al fragmentării reprezentării parlamentare a acestora și al unei sarcini excesive a bugetului de stat pe motivul finanțării publice a acestora ar reprezenta o justificare acceptabilă la anul</p>

<p>vedere asupra problemei respective, remarcând următoarele: „stabilirea unui număr minim de cetățeni pentru constituirea unui partid politic este o chestiune de oportunitate politică. Comisia în calitate de organ independent și apolitic, se va abține de la aprecierea justetei și proporționalității acestui aspect și lasă rezolvarea acestei probleme la discreția unicei autorități legislative”. De asemenea, Comisia a atras atenția că (cităm): „art. 27 din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice stabilește dreptul partidelor la subvenții din bugetul de stat conform performanțelor obținute în cadrul alegerilor locale generale și celor parlamentare în funcție de numărul de voturi câștigate (se calculează mărimea subvențiilor per un vot). Prin urmare, micșorarea numărului minim de persoane ca și constituante ale partidului poate duce la înmulțirea bruscă a partidelor și la fragmentarea finanțării în mărimi neesențiale pentru desfășurarea unei activități eficiente și independente, ceea ce, în esență, poate denatura scopul urmărit prin finanțarea partidelor din partea statului”. Prin urmare, Comisia își reiterează poziția potrivit căreia se abține de la aprecierea condițiilor de ordin cantitativ, însă atrage atenția că la stabilirea acestor condiții este oportun de a se ține cont, pe de o parte, de raționamentul consolidării subvențiilor de stat, iar pe de altă parte, că acest număr urmează să se bazeze pe cifre obiective, spre exemplu, pe un minim necesar de semnături pentru înaintarea candidaturii la alegeri, or scopul de bază, al oricărui partid politic constă în dobândirea puterii în stat prin alegeri, acestea reprezentând unicul mijloc într-un regim democratic.</p>	<p>1991 atunci când a fost adoptată prima Lege privind partidele și alte organizații social-politice nr. 718/1991. Din momentul adoptării Legii nr. 718/1991 abrogată prin Legea nr. 294/2007 numărul minim necesar de membri pentru constituirea unui partid politic reprezenta 300 de membri ca ulterior prin Legea nr. 146/1998 numărul minim necesar de membri să crească la 5000 de membri domiciliați în cel puțin jumătate din unitățile administrativ-teritoriale de nivelul doi, dar nu mai puțin de 150 în fiecare din unitățile administrativ-teritoriale menționate (având în vedere că prin Legea nr. 470/2003 numărul minim necesar din fiecare unitate administrativ teritorială fusese redus de la 600 la 150 de persoane. Evoluția social-politică firească într-o societate democratică a impus decăderea conceptului conform căruia existența unui număr foarte mare de partide politice ar presupune fragmentarea scenei politice în condițiile în care Codul electoral a presupus întotdeauna un prag electoral pentru accederea partidelor politice în Parlament.</p>
<p>Precizare</p> <p>În partea ce ține de cunoștințele necesare de care trebuie să dispună persoana desemnată așa cum se menționează la pct. 1 din tabel la obiectia Comisiei Electorale Centrale, comunicăm că proiectul a fost completat cu prevederea conform căreia desemnarea persoanei din Registrul funcționarilor Electoralii se va face <i>cu avizul Ministerului</i></p>	<p>3.</p> <p>A.O. „Institutul pentru Politici și Reforme Europene” (IPRE)</p> <p>Cu privire la modificarea articolului 2 alineatul (3) al Codului Electoral al Republicii Moldova prin substituirea cuvintelor „misiunile diplomatice și oficiile consulare” cu cuvintele „Guvernul, Comisia Electorală Centrală, misiunile diplomatice și oficiile consulare”: IPRE consideră includerea Guvernului și Comisiei Electorale Centrale în rândul entităților responsabile de crearea condițiilor necesare pentru exercitarea liberă a drepturilor electorale de către cetățenii Republicii Moldova domiciliați în afara țării drept justificată.</p>

<p><i>Afacerilor Externe și Integrării Europene, în scopul selectării celor mai buni candidați.</i></p>	<p>Conform modificărilor art. 31 alineatul (3) al Codului Electoral, efectuate după scrutinul parlamentar din 24 februarie 2019, organizarea secțiilor de votare de peste hotarele țării se stabilește de către Comisia Electorală Centrală, cu avizul prealabil al Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene. În aceste condiții, Comisia Electorală Centrală este instituția-cheie responsabilă de constituirea secțiilor de votare și asigurarea suportului necesar pentru organizarea procesului de vot. În același timp, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, avizează lista secțiilor de votare și facilitează desfășurarea procesului electoral prin dialogul cu statele unde sunt deschise secții de votare și implicarea corpului diplomatic în activitatea birourilor electorale. Rolul și importanța acestor instituții trebuie reflectate în prevederile Codului Electoral.</p>	
	<p>4. Cu privire la modificarea articolului 31 alineatul (5) prin substituirea cuvintelor „din cadrul acestora sau al personalului altor instituții ale serviciului diplomatic,” cu textul „din cadrul acestora, al personalului altor instituții ale serviciului diplomatic sau la propunerea Comisiei Electorale Centrale, din Registrul funcționarilor electorali,” IPRE salută prezenta propunere de modificare. În contextul bugetării de către Comisia Electorală Centrală a 150 de secții de votare pentru scrutinul prezidențial, deschise pentru cetățenii moldoveni domiciliați în afara Republicii Moldova, este necesară extinderea listei de funcționari electorali capabili să fie desemnați în funcția de președinte al Birourilor Electorale. În același timp, această modificare vine să soluționeze problema personalului redus din misiunile diplomatice și oficiile consulare, ce putea fi antrenat în procesul de coordonare al activității Birourilor Electorale la scrutinele prezidențiale și parlamentare precedente.</p> <p>Revizuirea mecanismului de desemnare a președintelui Biroului Electoral pentru secțiile de votare din străinătate, menționat în articolul 31 alineatul (5) al Codului Electoral, a fost una din recomandările IPRE prezentate într-o <u>Notă Analitică</u> publicată la 27 februarie 2020. Considerăm că această modificare va permite o mai bună organizare și</p>	

Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	<p>coordonare a procesului de vot în străinătate de către Comisia Electorală Centrală și Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene.</p>	
5.	<p>Cu referire la solicitarea Cancelariei de Stat nr. 18-23-5190 din 18 iunie 2020, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene aduce la cunoștință că a examinat proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege privind modificarea unor acte legislative (număr unic 432/MJ/2020) și comunică despre susținerea acestuia. MAEIE ține să sublinieze necesitatea adoptării acestui proiect, cât mai curând posibil, de către Parlamentul Republicii Moldova pentru a evita dificultățile esențiale cu care se confruntă MAEIE în procesul de organizare a alegerilor peste hotare. Totodată, în condițiile în care există riscul că mai multe țări să mențină în continuare restricții de circulație legate de instituirea unor măsuri de control și combatere a infecției COVID-19, inclusiv măsuri de autoizolare pe anumite perioade de timp de la data intrării cetățenilor străini pe teritoriul acestora, se propune examinarea posibilității desemnării persoanelor competente și din rândul diasporei moldovenești, în calitate de președinți de birouri electorale ale secțiilor de votare care vor fi deschise peste hotare.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Proiectul de lege este elaborat în conformitate cu rigorile stabilite de Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, iar elaborarea și promovarea acestuia constituie una din prioritățile Ministerului Justiției.</p>
6.	<p>Lipsă de obiecții sau recomandări.</p>	
Agencia Servicii Publice		

Ministru

Fadei NAGACEVSKI